

Sporcu Ailelerinin Sporda Çocuk Koruma Hakkında Farkındalık Düzeyleri*

Veysel KÜÇÜK **

Ayşe RODOPMAN ARMAN***

Sinan BOZKURT****

Öz

Günümüzde insanların, özellikle çocukların ve gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde, en uygun ve önemli eğitim aracı olarak spor faaliyetleri çocuklar için en çok risk taşıyan alanlardan biri haline gelmiştir. Bireyin sosyolojik, psikolojik ve bedensel gelişimi için büyük önem taşıyan spor faaliyetleri zaman zaman bir takım istismarların zeminini de oluşturabilmektedir.

Yapılan bu çalışmanın amacı; Sporcu ailelerinin sporda çocuk koruma hakkında bilgi ve farkındalık düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Kadıköy ve Beykoz ilçelerindeki tüm aileler oluştururken, örneklem grubunu ise, çocuklarını Kadıköy ve Beykoz ilçelerindeki spor okullarına götüren, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve 7-13 yaş arası çocukları, Basketbol, Futbol, Kick Boks ve Cimnastik branşlarında faaliyet gösteren toplam 161 aile oluşturmaktadır.

Elde edilen verilerin dağılımında frekans ve yüzde analizleri gibi betimsel istatistikler kullanılmış, sonuçlar katılımcıların yaş ve eğitim durumu dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların (yaş aralığı 25-70 yaş arasında olup) % 63.4'nün 41-55 yaş arasında olduğu, eğitim düzeyi açısından %41.6'sının üniversite, %16.2'sinin lisansüstü düzeyinde eğitime sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca % 37.9'u sportif ortamlarının çocuk istismarı açısından korunaklı olduğuna inanmadıkları, % 83.2'si Antrenörlerin, %82.0'inin Yöneticiler için sporda çocuk koruma programının ihtiyaç olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir.

Çocuk koruma konularının son yıllarda gittikçe önem kazanmasının yanında, sporda çocuk koruma üzerinde şimdiye dek çalışılmamış olması da çalışmamızın önemini arttırmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sporcu, Aile, Sporda Çocuk Koruma

* Bu çalışma, ERPA International Congresses on Education'da (Sarajevo/Bosnia and Herzegovina 2-4 June 2016) sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** Doç.Dr., Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, veysel.kucuk@marmara.edu.tr

*** Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, aarman@marmara.edu.tr

**** Yrd.Doç., Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, sbozkurt@marmara.edu.tr

The Awareness Levels of the Families of Sportsmen of Child Protection in Sports

Abstract

Nowadays, sports activities have become one of the riskiest areas for children as the most appropriate and important educational tool in the education and development of the body and soul structure of people, especially children and the youth. Sports activities that are significant for the sociological, psychological and physical development of the individual may form a basis for a number of abuses from time to time.

The aim of this study conducted is to identify the awareness and knowledge levels of the families of sportsmen about the child protection in sports. While the population of the study consists of all families in Kadıköy and Beykoz districts of Istanbul, the sample group includes 161 families in total who take their children to the sports schools in the districts of Kadıköy and Beykoz, have accepted to participate in the study voluntarily and whose children between the ages of 7-13 years are active in the branches of basketball, football, kickboxing and gymnastics.

In the distribution of the data obtained, descriptive statistics such as frequency and percentage analyses were used and the results were evaluated by taking into consideration the age and education status of the participants. It was identified that 63.4% of the participants (age range is between 25-70 years) were between the ages of 41-55 years, and in terms of the education level, 41.6% were university graduates and 16.2% had master degree. Moreover, it was determined that 37.9% of the participants did not believe that sportive environments were protective in terms of child abuse, 83.2% thought that the program of child protection in sports was needed for trainers and 82.0% of the participants thought that it was needed for managers.

In addition to the fact that child protection issues have gained importance increasingly in recent years, the fact that there have been no studies on the child protection in sports until now increases the importance of our study.

Keywords: Sportsman, Family, Child Protection in Sports

GİRİŞ

Bir toplumun kalkınabilmesi ve ilerleyebilmesi, o toplum içinde yetişen çocukların bedensel, sosyal ve ruhsal yönden sağlıklı gelişmesiyle mümkün olmaktadır (Bostancı, 2006). Çocukların, sosyal, zihinsel, fiziksel ve ahlaki gelişmelerinin en iyi şekilde sağlanması için en önemli unsur ise özellikle modern toplum yaşantısında önemini her geçen gün arttıran olgu spor aktiviteleridir.

Bu sebeple aileler, çocukların becerilerini geliştirme, sağlığına destek olma, kendi kendini yönetme, sorumluluk sahibi olma ve yaşamda özerk davranışlar sergileyebilme beklentisiyle çocuklarını değişik etkinliklere yönlendirmekte (Hutchinson et al, 2003), önemli biçimde hem zaman ve hem de para harcamaktadırlar (Coakley, 2006). Yani aileler giriş ücreti ödeyerek, araç gereç alımı yaparak, çocuğun oyun ve uygulamalarına dikkat kesilerek çocuğun spora katılımına pozitif yönde destek vermektedirler (Hutchinson et al, 2003)

Ancak aileler tarafından sporun ve sportif aktivitelerin geniş çapta sağladığı olumlu yöndeki faydalar kabul edilmekle birlikte akademik başarıyı olumsuz yönde etkileyeceği endişesi, spora katılımın önündeki en büyük engeldir.

Literatür incelendiğinde yapılan pek çok araştırmanın, fiziksel ya da sportif aktivitelerin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğine dair sonuçlar bulunduğu görülecektir. Bu doğrultuda ulusal ve uluslararası düzeyde birçok araştırma yapılmıştır.

Bunlardan bazılarını değinecek olursak; Singh ve arkadaşlarının (2012) Amerika'da uyguladığı ve 6 ile 18 yaş arası yaklaşık 12.000 çocuk ve gencin uzun süreli olarak incelendiği çalışmada; fiziksel aktiviteler ile akademik başarı arasındaki pozitif yönde bir ilişki ortaya çıkmıştır. Buna göre, fiziksel anlamda daha aktif olan öğrencilerin, akademik başarılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yine 1993 ile 1996 yılları arasında Kuzey Carolina Liseleri Spor Birliği'ne bağlı 301 okulda 9. ve 12. sınıflarda okuyan sporcu olan öğrencilerin, sporcu olmayanlara göre genel not ortalamalarının daha iyi, devamsızlık oranlarının, disiplin sorunlarının ve okul bırakma durumlarının daha az, mezuniyet durumlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Whitley 1999).

Linder'in (1999) yaptığı ve 5. sınıftan 12. sınıf öğrencilerine kadar toplam 4.690 öğrenciye üzerinde uyguladığı ve spora katılım ile akademik başarılarının değerlendirildiği araştırmada, akademik başarı olarak kendilerini daha başarılı bulan katılımcıların %87,5'sinin sportif aktivitelere daha çok katılan öğrenciler olduğu belirlenmiştir. Yine Kocaeli Üniversitesi'nde 320 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan ve spor aktivitelerinin üniversite öğrencilerinin başarı ve motivasyonu ile ilişkisini incelediği araştırmada da fiziksel anlamda daha aktif olan öğrencilerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tosun ve arkadaşları, 2015).

Saygılı ve arkadaşlarının (2015), Isparta'da Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 3 ortaokulda, düzenli olarak spor yapan 61, spor yapmayan 153 olmak üzere toplam 214 8. sınıf ortaokul öğrencisi üzerinde yaptığı ve spora katılımın kişilik üzerine ve kişiliğinde akademik başarı üzerine etkisini incelediği araştırma sonuçlarına göre; düzenli spora katılımın öğrenciler üzerinde sorumluluk duygularını, açıklık özelliklerini arttırdığı, dışa dönük bir kişilik kazanmalarına yardımcı olduğu tespit edilmiştir.

Yine eğitimde, okullar arası spora katılımın rolünü, boylamsal bir yöntemle inceleyen Yin ve Moore (2004) spora katılan 8-12. sınıf öğrencilerinin sporu bırakanlarla karşılaştırıldığında; 10. sınıf öğrencilerinin kontrol odağı ve benlik algısı alanında anlamlı biçimde daha yüksek puanlar aldıklarını tespit etmişlerdir.(Yin Z, Moore JB. (2004).

Görüldüğü gibi, gerek yerli gerekse yabancı literatürde sportif aktivitelerin akademik başarıya etkisine dair hatırı sayılabilecek miktarda çalışma vardır ve bu çalışmaların birçoğunda da pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.

Günümüzde İnsanların, özellikle çocukların ve gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde, en uygun ve önemli eğitim araçlarından biri olan spor faaliyetleri, çocuklar için tehlikeye açık alanlardan biri haline gelmiştir. Bireyin sosyolojik, psikolojik ve bedensel gelişimi için büyük önem taşıyan spor faaliyetleri zaman zaman bir takım istismarların zeminini de oluşturabilmektedir (Yetim, 2011).

Özellikle çocuk ve genç sporcuların gerek eğitimcileri gerekse yöneticileri tarafından bilinçli ya da bilinçsiz olarak istismar ve taciz, duygusal çöküntüye yol açacak çocuğun ruh sağlığını ve gelişimini bozan, reddetme, aşağılama, tehdit etme, suçlama, gibi söz ve davranışlara sürekli olarak maruz kalması gibi kabul edilemez davranışlarla karşı karşıya kalabildikleri görülmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü çocuk istismarını “Bir yetişkin tarafından bilerek ya da bilmeyerek yapılan ve çocuğun sağlığını, fizik gelişimini, psikososyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen davranışlar” olarak tanımlamaktadır. Bu tanımda amaç değil, sonuçlar önem taşımaktadır. Başka bir deyişle, yetişkinin niyeti önemli değildir, eylemin çocuk üzerindeki etkisi önem taşımaktadır. (WHO, 1999).

Spor alanda, istismar birçok değişik yol ile meydana gelebilir bunlardan bazıları;

- Cinsiyeti, performansı ya da vücut şekli hakkında yapılan psikolojik aşağılama ya da küçük düşürme,
- Yüksek performansa ulaşabilmeleri için, genç atletlere yapılan aşırı baskı,
- Fiziksel sakatlığa ya da cinsel aşağılamaya giren takıma kabul ritüelleri,
- İştahsızlık ya da başka sağlık sorunlarına yol açabilecek, beslenme alışkanlıklarına veya rejimlere maruz kalma,
- Dayak atma veya herhangi bir fiziksel cezalandırılmanın sporcunun performansını arttırmaya yöneltmek için kullanılması,
- Aşırı risk alarak, sakatlığa neden olmak,
- Doping ya da herhangi bir performans artırıcı kullanılmak,
- Alkol veya bağımlılık yaratan madde kullanımı için akran baskısı,
- Genç sporculara, sakat sakat oynamanın dayatılması,
- Fiziksel egzersizin ceza olarak kullanılması,
- Yeterli dinlenme ve bakım vermemek (PARASIZ ve arkadaşları, 2015).

Örneklerden de anlaşılacağı üzere, istismarın bir kısmı fiziksel boyutta olurken, bir kısmı duygusal ve zihinsel boyutta olabilmektedir.

Ancak yapılan araştırmalar, duygusal istismarın etkilerinin fiziksel istismardan daha uzun süreli olacağını göstermekte, sürekli aşağılanan, beceriksiz, aptal ve değersiz olduğu söylenen kişinin zamanla bunları içselleştireceği ve kendi kendini böyle görmeye başlayacağı vurgulanmaktadır (Cengiz, 2009).

Bu noktadan hareketle, her türlü risklere karşı savunmasız durumda bulunan çocukların korunması ve esenliklerinin sağlanması, günümüz toplumlarının karşı karşıya bulunduğu en önemli sosyal sorunlarından birisi olarak ifade edilebilir.

Bu sorunla mücadelede özellikle gelişmiş devletler, çocuk koruma sistemlerine yönelik politikalar geliştirerek çocuğun aktif olarak yer aldığı her alanda uygulamaya koymaktadır. (Salim, 2011.)

YÖNTEM

Yapılan bu çalışmanın amacı; Sporcu ailelerinin sporda çocuk koruma hakkında bilgi ve farkındalık düzeylerini belirlemektir.

Bu noktadan hareketle araştırmanın; Türkiye’de Sporda Çocuk Koruma Programına yönelik farkındalık yaratacağı, konuyla ilgili yeni araştırmalara zemin oluşturacağı ve ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Kadıköy ve Beykoz ilçelerindeki tüm aileler oluştururken, örneklem grubunu ise, çocuklarını Kadıköy ve Beykoz ilçelerindeki spor okullarına götüren, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve 7-13 yaş aralığındaki çocukları, Basketbol, Futbol, Kick Boks ve Cimnastik branşlarında faaliyet gösteren toplam 161 aile oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada konuya ilişkin birincil kaynak bilgileri uluslararası çeşitli, dergilerde, kitaplarda ve spor kurumlarında incelenerek elde edilmiştir. Ayrıca veri toplama aracı olarak on beş sorudan oluşan ve her bir soru için “hayır, evet, fikrim yok” yanıt seçeneklerinin olduğu çoktan seçmeli bir anket kullanılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen verilerin dağılımında frekans ve yüzde analizleri gibi betimsel istatistikler kullanılmış, sonuçlar katılımcıların yaş ve eğitim durumu dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR**Tablo 1.** Ailelerin Yaş durumuna göre dağılımı.

Yaş	N	%
25-40 yaş	50	31.1
41-55 yaş	102	63.4
56-68 yaş	9	5.5
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 25-70 yaş aralığındaki 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 50 (% 31.1) kişinin 25-40 yaş aralığında, 102 (% 63.4) kişinin 41-55 yaş aralığında, 9 (% 5.5) kişinin ise 56-68 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Ailelerin Eğitim durumuna göre dağılımı.

Eğitim Düzeyi	N	%
İlköğretim	22	13.6
Lise	46	28.6
Üniversite	67	41.6
Lisansüstü	26	16.2
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 22 (% 13.6) kişinin ilköğretim, 46 (% 28.6) kişinin lise, 67 (% 41.6) kişinin üniversite, 26 kişinin ise (% 16.2) lisansüstü eğitim mezunu oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 3. Ailelerin Sporda Çocuk Koruma Programının İhtiyaç Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Dağılımı.

	N	%
Hayır	19	11.8
Evet	111	68.9
Fikrim yok	31	19.4
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 19 (% 11.8) kişinin hayır, 111 (% 68.9) kişinin evet, 31 (% 19.4) kişinin ise fikrim yok cevabı verdikleri görülmüştür.

Tablo 4. Ailelerin Sportif Ortamlar Çocuk İstismarı Açısından Korunaklıdır ve İstismar Olması Beklenmez Sorusuna Göre Dağılımı

	N	%
Hayır	61	37.9
Evet	64	39.8
Fikrim yok	36	22.3
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 61 (% 37.9) kişinin hayır, 64 (% 39.8) kişinin evet, 36 (% 22.3) kişinin ise fikrim yok cevabı verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 5. Ailelerin Antrenörler İçin Çocuk Koruma Programı İhtiyaç mıdır? Sorusuna Göre Dağılımı

	N	%
Hayır	12	7.5
Evet	134	83.2
Fikrim yok	15	9.3
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 12 (% 7.5) kişinin hayır, 134 (% 83.2) kişinin evet, 15 (% 9.3) kişinin ise fikrim yok cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 6. Ailelerin Yöneticiler İçin Çocuk Koruma Programı İhtiyaç mıdır? Sorusuna Göre Dağılımı

	N	%
Hayır	10	6.2
Evet	132	82.0
Fikrim yok	19	11.8
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 10 (% 6.2) kişinin hayır, 132 (% 82.00) kişinin evet, 19 (% 11.8) kişinin ise fikrim yok cevabı verdikleri görülmüştür.

Tablo 7. Ailelerin “Elit sporcu yetiştirmede çocuk korumaya ihtiyaç yoktur” sorusuna göre dağılımı

	N	%
Doğru	23	6.2
Yanlış	108	82.0
Fikrim yok	30	11.8
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 23 (% 6.2) kişinin doğru, 108 (% 82.0) kişinin yanlış, 30 (% 11.8) kişinin ise fikrim yok cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 8. Ailelerin daha önceden “Sporda Çocuk Koruma” hakkında daha önce bilgi sahibi olup olmama durumuna göre dağılımı

	N	%
Hayır	102	63,7
Fikrim yok	49	30,6
Evet	10	5,6
Toplam	161	100.0

Çalışmaya katılan 161 kişilerden elde edilen verilerin dağılımına bakıldığında; 102 (% 63.7) kişinin hayır, 49 (% 30,6) kişinin fikrim yok, 10 (% 5.6) kişinin ise cevaplarını verdikleri tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Sporcu ailelerinin sporda çocuk koruma hakkında farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla yaptığımız araştırmada, çalışmaya katılan 161 kişinin % 63.7’si (102 kişi), sporda çocuk koruma hakkında bilgi sahibi olmadığını, % 5.6’sı (10 kişi) ise bilgi sahibi olduğunu, % 68.9’u (111 kişi) da sporda çocuk koruma programının ihtiyaç olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bu veriler bu alanda bilginin yetersizliğini, ihtiyacın büyüklüğünü göstermesi açısından son derece önemlidir.

Genel olarak aileler, çocuklarının gelişimi için spora devam edebilmeleri konusunda istekli davranmaktadırlar. Bu isteğin devamlılığı için sağlıklı ortamların oluşturulması yönünde beklentileri bulunmaktadır. Ancak ailelerin sporun temel felsefesi ve spor uygulamalarında çocuk korumanın ilkeleri hakkında bilgi eksiklikleri, spor yoluyla elde edilebilecek olan sağlık, ruhsal, pedagojik ve sosyal kazanımların azalacağı, yetenekli olan çocukların da spor ortamından uzaklaşabileceği söylenebilir.

Katılımcılar yöneticiler ve antrenörler için Çocuk Koruma Programı İhtiyaç mıdır? Sorusuna sırasıyla %82.0 ve %83.2 oranında evet yanıtını vererek bu husustaki beklentilerinin büyüklüğünü ortaya koymuşlardır.

Bazı gelişmiş ülkelerde sporda çocuk koruma ile ilgili politika geliştirme çalışmaları 2000li yılların başında özellikle antrenörlere açılan davalar sonucunda artmıştır (Kirby, 2000). Örneğin İngiltere’de “Sporda Çocuk Korunumu Ünitesi’nin (Child Protection in Sport Unit “CPSU”) 2001’de açılmasından sonra bu tarz çalışmalarda bir patlama yaşanmıştır (Boocock, 2002).

Spora katılan çocuklara yönelik ailelerin beklentileri üzerine yapılan bir araştırmada da; Araştırmaya katılan ailelerin %11.6’sı (13 Anne-17 Baba) çocuklarının spora devam edebilmesi yönünde gördükleri engeller arasında antrenörlerin uygunsuz davranışlarını (aşağılama, şiddet, cinsel suiistimal v.b) göstermişlerdir. (Pehlivan, Z., 2009).

Yine Elit bayan sporcular en çok % 40 ile seyirciler daha sonra % 33.1 ile erkek takım arkadaşları ve % 24.8 ile antrenörleri tarafından çeşitli biçimlerde cinsel tacize uğradıklarını belirttiler (Gündüz, 2000). Araştırmamızdan elde ettiğimiz sonuçlar mevcut literatür ile örtüşmekte ve desteklemektedir.

Çocuklarla çalışan antrenör ve yöneticiler, art niyetli olmaksızın ya da istemeyerek de olsa Çocuk istismarı durumlarına neden olabilirler. Bu nedenlerle Dünyanın gelişmiş ve Sporda Çocuk koruma politikalarını hayata geçirmiş ülkelerinde, Sporda çocuk koruma ile ilgili eğitim almamış hiçbir antrenörün çocuklarla çalışamamalarını sağlayan düzenlemeler bulunmaktadır.

Bu kapsamda spor yöneticilerine, antrenörlere, ailelere ve çocuklara konuyla ilgili özel eğitimler verilerek, 18 yaş altı sporcularla çalışacak her antrenöre özel bir Sporda Çocuk Koruma belgesi alma şartı getirilmiştir. (Parasız ve ark., 2015)

Ülkemizde de Sporda Çocuk Koruma Programı ile ilgili bir açıklamaya Türkiye Futbol Federasyonu tarafından Statüsünde yer verilmiştir.

Buna göre; “ Bölgesel Gelişim Liglerine Katılacak Kulüplerin BESYO ve Spor Bilimleri Fakültesi olan bir üniversite sporcu, antrenör ve aile eğitimi konularında bilimsel işbirliği yapması ve ilgili üniversitelerin koordinasyonunda hazırlanmış çocuk koruma programı oluşturmaları ve çocuk koruma programı eğitimlerini gerçekleştirmeleri zorunlu kılınmıştır. (www.tff.2015-2016-Coca-Cola-Gelisim-Ligleri-Statusu, 2015).

Bu talimat sonrası 2015 yılı Kasım ayında Türkiye’de ilk kez Beşiktaş Jimnastik Kulübü Marmara Üniversitesi ile işbirliği yaparak bünyesinde görev yapan antrenörlere yönelik “Sporda Çocuk Koruma ve Eğitimi Programı” gerçekleştirilmiştir. (www.musem.marmara.edu.tr.Erişim tarihi: 02.05.2016) Daha sonra aynı eğitim 2016 yılı Ocak ayında Fenerbahçe Futbol A.Ş., 2016 Mayıs ayında da Başakşehir Belediyesi Antrenörlerine verilmiştir. (http://musem.marmara.edu.tr.Erişim tarihi: 16.05.2016).

Program koordinatörlüğünü Doç.Dr. Veysel Küçük ile Yrd.Doç.Dr. Sinan Bozkurt'un yaptığı ve alanında uzman eğitimci, doktor, hukukçuların birlikte katılımı ile gerçekleştirilen eğitim programı ile "spor ortamlarında çocuklarla yoğun ilişkiler içinde olan antrenörlerin, onların korumasında üst düzeyde sorumluluklarının olduğunu ve istismar formlarının her türlüüne karşı farkındalığın yüksek olması, bu eğitimin antrenörlerin öncelikle sporcuların temel değişimlerini tanımaları, çocuk istismarının ve çocuk korumanın ne olduğunu kavramaları ve sporda güvenliğin ve iyi oluşun sağlanması için uygulamalar yapabilmeleri" nin amaçlandığı belirtilmiştir.

Araştırmamızın odak noktası çocuklar ve çocuk koruma üzerine olsa da, araştırmamıza katılan ailelerin, elit sporcu yetiştirmede çocuk korumaya ihtiyaç yoktur ifadesine % 82.0 (108 kişi) oranında yanlış, % 11.8'i (30 kişi) ise fikrim yok cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Gündüz ve arkadaşlarının 356 elit bayan sporcu üzerinde yaptıkları araştırmada sporcuların 200'ü (yüzde 56.2) cinsel tacize uğradığını belirtmişlerdir. Bu tip sorunlarla spor yaşamı boyunca 1 kez karşılaşanların oranı yüzde 12.4 (44 kişi), 1-3 kez karşılaşanların oranı yüzde 30.9 (110 kişi), 4-8 kez karşılaşanlar yüzde 7.3 (26 kişi), sürekli olarak karşılaşanların ise yüzde 3.9 (14 kişi) olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın sonuç bildirgesinde ise, cinsel tacizin elit bayan sporcularda sık karşılaşılan bir olgu olduğu vurgulanmıştır. (Gündüz, 2000).

Sporda kadınların sorunlarını belirlemeyi amaçlayan nitel bir araştırmada, spor dünyasında aktif olarak yer alan sporcu, antrenör ya da yönetici 16 kadınla görüşülmüş, görüşülenlerden dördü kendisinin veya yakınlarından en az birinin cinsel tacize maruz kaldığını söylemiştir. Diğer 12 kişiden beş kişi medyadan ve çevreden bu tür olaylara ilişkin duyularının olduğunu dile getirmiş ve sonuçta en az dokuz kişi sporda taciz olaylarının önemli bir kısmının açığa çıkmadığı ve çeşitli şekillerde örtbas edildiği konusunda hemfikir oldukları tespit edilmiştir. (Yaprak, 2009).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Toplumların geleceğinin teminatı olan çocukların spor yaparken güvende olmaları ve hem fiziksel hem de zihinsel olarak sağlıklı bir şekilde gelişmeleri için en önemli unsurlardan biri olan spordan kopmamaları amacıyla Sporda Çocuk Koruma Programının çok büyük bir önem taşıdığı görülmektedir. Çocuk koruma konularının son yıllarda gittikçe önem kazanmasının yanında, sporda çocuk koruma üzerinde çalışılmamış olması da çalışmamızın önemini arttırmaktadır.

Bütün bu bilgi ve belgeler ışığında önerilerimiz;

Spor Bakanlığı koordinatörlüğünde tüm spor federasyonlarını kapsayan Sporda Çocuk Koruma ile ilgili yasal düzenlemeler genişletilmelidir.

Spor Bakanlığı tarafından toplumsal bilinci arttırmak amacıyla Kamu Spotu filmleri hazırlanmalı ve kitle iletişim kanallarında yayınlanmalıdır.

Spor yöneticileri ve antrenörlerin Sporda Çocuk Koruma eğitimlerine katılmaları zorunlu hale getirilmelidir.

Spor kulüpleri ailelere periyodik olarak “Sporcu Ailesi Olmak” üzerine eğitim seminerleri düzenlemelidir.

Her federasyon bünyesinde ihtiyaç durumunda ailelerin müracaat edebileceği Sporda Çocuk Koruma birimleri kurulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Bostancı N, Albayrak B, Bakoğlu İ Ve Ark.** Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmalarının Depresif Belirtileri Üzerine Etkisi. *New Symposium Journal*, 44(2): 189- 95. 2006.
- Boocock, S.** The Child Protection İn Sport Unit”, *Journal Of Sexual Aggression*, 8, 99–106. 2002.
- Cengiz. R.,** Futbolda Psikolojik Baskı ve Şiddet, TFF-FGM Futbol Eğitim Yayınları-11, İstanbul, Aralık-2009.
- Coakley, J.,** The good father: parental expectations and youth sports, *Journal of Leisure Studies*, 25(2):155-163, 2006.
- Hutchinson, S. L., Baldwin, C. K., & Caldwell, L. L.,** Differentiating parent practices related adolescent behavior in the free time context *Journal of Leisure Studies*, 35(4), 396-422, 2003.
- Kirby, S. L., Greaves, L. And Hankivsky, O.** The Dome Of Silence: Sexual Harassment And Abuse İn Sport, London: Zed Books, 2000.
- Linder, K.J.** Sport Participation And Perceived Academic Performance Of School Children And Youth, *Pediatric Exercise Science* 11, 129-143. 1999.
- Parasız, Ö., Şahin, M.Y., Çelik, A.,** Sporda Çocuk Koruma Programı Uygulamaları: İngiltere Örneği, *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS): Special Issue 3, July 2015.*
- Pehlivan, Z.,** Spora Katılan Çocuklara Yönelik Ailelerin Beklentileri, Çocuklarda Gözlenen Davranış Değişimleri Ve Spora Katılımın Önündeki Engeller, *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VII (2) 69-76), 2009.
- Salim M.** Geçmişten Günümüze Türkiye’de Çocuk Koruma Politikaları Ve Sosyal Hizmetler Ve Çocuk Esirgeme Kurumu. Yüksek Lisan Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Isparta. S.85, 2011.
- Saygılı, G., Atay, E., Eraslan, M. & Hekim, M.** Düzenli Olarak Spor Yapan Ve Yapmayan Öğrencilerin Kişilik Özellikleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Ocak: 2015, Cilt:23, No:1, 161-170, 2015.
- Singh, A., Uijtdewilligen, L., Twisk, J.W., van Mechelen, W. & Chinapaw, M.J.** Physical Activity and Performance at School: A Systematic Review of the Literature Including a Methodological Quality Assessment. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, 166 (1), 49-55, 2012.
- Tosun, A., Demir, B., Uçkun, G. ve Konak, O.** Spor Aktivitelerinin Üniversite Öğrencilerinin Başarı Ve Motivasyonu İle İlişkisi. 4.Uluslararası Meslek Yüksek Okulları Sempozyumu, Cilt 2., 2015.
- World Health Organization** Child Protection İn Sport Policy, Sport And Child & Youth Development Thematic Working Group Definition Of Child Abuse, 1999.
- Yaprak. P., Amman. M.T.,** Sporda kadınlar ve sorunları, Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:2, Sayı:1, Temmuz, Sayfa 39, 2009.
- Yetim, A.** Sosyoloji Ve Spor Berikan Yayınevi, Ankara. S.163, 2011.
- Yin Z, Moore JB.** Re-examining the role of interscholastic sport participation in education. *Psychological Reports*, 94 (3), 1447-1454, 2004.
- Whitley, R.L.** Those Dumb Jacks Are It Again: A Comparison Of The Educational Performances Of Athletes And Nonathletes İn North Carolina High Schools From 1993 Through 1996, *High School Journal*, Vol.82 (4), 223-233, 1999.
- www.tff.org 2016-2017-Coca-Cola-Gelisim-Ligleri-Statusu (2015).
- www.musem.marmara.edu.tr sporda-cocuk-koruma-egitim-programi 02.05.2016.